

राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत -
वनशेती उप अभियानाचा अनुसूचित
जमाती प्रवर्गाचा सन २०२०-२१ मधील
रु.१९.२६ लक्ष अखर्चित निधी सन
२०२१-२२ मध्ये पुनर्जीवित करून
वितरित करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: वनशेती-०८२१/प्र.क्र.१३३ (भाग-३)/१४-अ

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय (विस्तार), मुंबई-४०००३२

दिनांक: ०३ डिसेंबर, २०२१

संदर्भ:

१. कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र.: शाशेअ-२०१७/प्र.क्र.१२६/४-अ, दि. ८ डिसेंबर, २०१७
२. कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.: ८-१/२०२०-NRM-SMAF (FTS: ८२३३२), १५ एप्रिल, २०२१
३. कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.: १-३/२०२०-NRM-SMAF (FTS: ८४०३०), ३० जून, २०२१
४. कृषि व शेतकरी कल्याण मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र.: १-३/२०२०-NRM-SMAF (FTS: ८४०३०), २३ जून, २०२०
५. कृषि पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभागाचा शासन निर्णय क्र.: वनशेती-०७१९/प्र.क्र.८९(भाग-२)/१४-अ, दि. ७ ऑक्टोबर, २०२०
६. आदिवासी विकास विभागाचा शासन निर्णय क्र.: बीयुडी-२०२१/प्र.क्र.०७/ कार्यासन-६, दि.११ नोव्हेंबर, २०२१

प्रस्तावना :

वनशेतीमुळे नैसर्गिक संसाधनांचे संवर्धन करून वातावरणातील बदल काही प्रमाणात सौम्य होण्याकरिता तसेच उपजीविकेचे नवीन स्रोत निर्माण होण्यास व उत्पादनात वाढ होण्यास मदत होऊ शकते. याकरिता शेतीमधील पिकांबरोबरच वृक्ष लागवड वाढविण्याच्या उद्देशाने केंद्र शासनामार्फत राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत - वनशेती उप अभियान राबविण्यात येत आहे. संदर्भ क्र. १ च्या शासन निर्णयामुळे केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत - वनशेती उप अभियान राबविण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

सदर अभियानाकरिता सन २०२०-२१ मध्ये अनुसूचित जमाती प्रवर्गाकरिता रु.१५.०४लक्ष निधी प्राप्त झाला होता व त्यास समरुप रु.१०.०२७ लक्ष निधी वितरीत करणे अपेक्षित होते. सदर निधीपैकी प्रत्यक्ष वितरित निधी, अखर्चित निधी व सन २०२०-२१ मधील निधी पुनर्जीवित केल्यामुळे चालू वर्षी वितरित करावयाच्या निधीचे विवरण पुढीलप्रमाणे:

(रु.लक्ष)

क्र.	हिस्सा	सन २०२०-२१ मधील प्राप्त निधी	सन २०२०-२१ मधील प्रत्यक्ष वितरित निधी	प्रत्यक्ष खर्च	समर्पित निधी	सन २०२०-२१ मधील अवितरित निधी	सन २०२०-२१ मधील अखर्चित निधी पुनर्जीवित करुन सन २०२१-२२ मध्ये वितरीत करावयाचा निधी
१.	केंद्र	१५.०४	९.००	३.४८	५.५२	६.०४	११.५६३९९
२.	राज्य	१०.०२	६.००	२.३८	३.६८	४.०२	७.७०
एकूण		२५.०६	१५.००	५.८६	९.२०	१०.०६	१९.२६३९९

संदर्भ क्र.२ अन्वये केंद्र शासनाने सदर अखर्चित निधी पुनर्जीवित करुन सन २०२१-२२ मध्ये खर्च करण्यास मान्यता दिली आहे. त्यास अनुसरुन आदिवासी विकास विभागाने केंद्र व राज्य हिश्याचा मिळून एकूण रु.१९.२६ लक्ष निधी उपलब्ध करुन दिला असून तो आयुक्त (कृषि) यांना वितरित करण्याची बाब विचाराधीन होती, त्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय:

- सन २०२०-२१ मधील केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियानांतर्गत - वनशेती उप अभियानाचा केंद्र हिश्याचा रु.११.५६३९९ लक्ष व राज्य हिश्याचा रु.७.७० लक्ष निधी असा एकूण रु.१९.२६३९९ (रु.एकोणीस लक्ष सव्वीस हजार तीनशे नव्याण्णव फक्त) अखर्चित निधी पुनर्जीवित करुन आयुक्त (कृषि) यांना अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीवर वितरित करण्यात येत आहे.
- या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात आलेला निधी पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०२१-२२ करिता मंजूर केलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून खर्ची टाकावा.

केंद्र हिस्सा	राज्य हिस्सा
मागणी क्रमांक-टी-५ २४०१, पीक संवर्धन, ७९६-जनजाती क्षेत्र उपयोजना (००) (३३) राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान- वन शेती उप- अभियान (कें.पु.यो.) (अजाउयो) (केंद्र हिस्सा-६०%) (कार्यक्रम) (२४०१A८४२), ३३ अर्थसहाय्य,	मागणी क्रमांक-टी-५ २४०१, पीक संवर्धन, ७९६- जनजाती क्षेत्र उपयोजना (००) (३५) राष्ट्रीय शाश्वत शेती अभियान- वन शेती उप- अभियान (कें.पु.यो.) (अ.जा.उ.यो) (राज्य हिस्सा-४०%) (कार्यक्रम) (२४०१A८५१), ३३ अर्थसहाय्य,

- सदर निधी फक्त अनुसूचित जमाती प्रवर्गातील लाभार्थ्यांकरिता आणि केंद्र शासनाने संदर्भाधीन दि. ३० जून, २०२१ रोजीच्या पत्रान्वये मंजूर केलेल्या बाबींवरच खर्च करावा.

४. सदर निधी खर्च करताना केंद्र शासनाच्या उप अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना, संदर्भाधीन दि.८ डिसेंबर, २०१७ चा शासन निर्णय, केंद्र शासनाच्या दि.३० जून, २०२१ च्या पत्रातील सूचनांचे काटेकोरपणे पालन करावे.
५. सदर निधीचे जिल्हा निहाय वितरण करण्यासाठी आयुक्त (कृषि) यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून आणि सहायक संचालक (लेखा-१) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
६. सदर कार्यक्रमाची क्षेत्रीय स्तरावर अंमलबजावणी करण्याच्या दृष्टीने संचालक (फलोत्पादन) यांनी सविस्तर सूचना निर्गमित कराव्यात.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२११२०३१५४१५४२८०१ असा आहे. सदर आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत आंडगे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. मंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२,
२. मा. राज्यमंत्री (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२,
३. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२,
४. अ.मु.स. (वित्त), वित्त विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२,
५. अ.मु.स. (नियोजन), नियोजन विभाग, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई-३२,
६. सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
७. सचिव (आ.वि.वि.), आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२,
८. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
९. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
१०. सर्व विभागीय कृषी सह संचालक,
११. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी,
१२. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१३. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क संचालनालय, मुंबई,
१४. महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर,
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखा परिक्षा) मुंबई/नागपूर,
१६. सर्व सह सचिव / उप सचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग. मंत्रालय, मुंबई-३२,
१७. वित्त विभाग (व्यय १/अर्थसंकल्प १३), मंत्रालय, मुंबई -३२,
१८. आदिवासी विकास विभाग (का-०६), मंत्रालय मुंबई - ३२,
१९. निवड नस्ती १४-अ